

рани 21 подгрупи на “българските цигани”, по начина, по който се самоопределят - бургуджии, калайджии, кошничари, джамбази, ковачи, копанари, железари, ситари, решетари, касапи, бръснари, хамали, бакърджии, строители, бояджии, дървари, кожари, кокалари, “джуревци”, “голи”, “гаджали”. Много от посочените традиционни занаяти, дали името на подгрупите, отдавна вече не се практикуват от мнозинството от представителите им. Част от самоопределилите се като “български цигани” съобщаваха, че в миналото техните прародители са били мюсюлмани, но те вече са християни (т.е., че са преминали от групата на “турските цигани” в групата на “българските”). Сред някои от тези групи са запазени реликти от старата религия - все още обрязват момчетата или извършват погребение с ходжа.

Като “турски цигани” се самоопределят 46% от респондентите с циганско самосъзнание. И сред тях преобладаващата част - над две трети - не посочва друга подгрупа. Останалите се дисперсират в 18 подгрупи: калайджии, тенекеджии, печкаджии, ковачи, бакърджии, звънчари, музиканти, рогожари, въглищари, боринари, хамали, тухлари, каруцари, “бомбаджии”, дръндари, курбати, дали, дънкулари.

Много по-малка от двете посочени групи е групата на “влашките цигани” - 5%. Самоопределят се като власи, влахоря (или лахови), копанари, урсари и вретенари.

Най-малобройна е групата на кардарашите и ловарите, попаднали в извадката през 1994 г. - едва 1,6%. Вероятно е делът им да е по-голям, но поради факта, че обикновено живеят извън големите цигански махали, разпръснати по няколко семейства в селище, да не са били обхванати добре от социологическото изследване, което е представително само за ромите, живеещи в компактни махали. Самоопределят се като “кардараши”, “ловари”, “сръбски”, “нямцура”, “унгарски” или “австрийски”, “грастари”, “златари”, “жъпли”, “лаещи”, “калайджии”.

Един от основните маркери за етническата идентичност на българските граждани е *майчиният език*. Обикновено у дома си говорят на романи половината от циганите в България. Вътрешногруповите различия тук са много ясно изразени. Романи е майчиният език за 85% от кардарашите и ловарите, за 75% от “българските цигани”, за 34% от “турските цигани” и за 14% от “влашките цигани”. Предимно български